

No. 9 Mayıs 1967

Miyadla (Dünya)

İstanbul'un özel tiyatroları Ankara'da başarılı temsiller veriyor Arena'da Anastasia

Sadi GÜNEL

İnsanoğlunun, tüm yaşamı boyunca güzel diyip, uzun süre unutamadığı kaç olay vardır ki! Kimisinde çoktur, kimisinde yoktur ama, az olanların da değer ölçüleri kişisel kalır, öbürleri gibi. Fakat öyle şeylerle karşılaşmaz ki arada bir, kafamız ve gönülümüz onu kendi parçasıymış gibi benimser ve unutulmazlığını yıllara sığdırır.

Anastasia, gerçek gerçek faciası gerekse kitap sayfalarına geçisi, gerekse beyaz perdeye geçişi ile bende böylesi silinmez etkiler bırakmış bir olaydır. Ve beyaz Rus Çarı'nın kızı gerçek Anastasia ne denli güzel, ne denli tantanalara ve facialarla dolu bir yaşamın kahramanı olursa olsun, onu sanatın erişilmez yücelikteki atmosferi içinde canlandıran büyük İsveçli film yıldızı Ingrid Bergman'ın aktrisliğinde tanımakla, tüm dünya, aslından çok etkilmiş tir kanısındayım. Ben de yıllar önce hayranlıkla alkışladığım o filmi unutamayanlardan biriyim.

İşte bu noktaya aydınlık bir ışık tuttuktan sonra, şu görüşümü açıkça belirlemekten çekinmeyeceğim. Altan Karındaş'ın Anastasia'sını, Ingrid Bergman'ın

kinden de çok beğendim. Karşısında içten sarsıldım. Hiç, ama hiç bir zaman unutamayacağımı sanıyorum.

Çünkü şimdideki değerini sahnede yeterince ölçme fırsatı bulamamış olduğum Altan Karındaş'ın yarattığı ve yaşadığı Anastasia, çok daha insan, çok daha öyküsünün kadını. Gerek dramatik gerilimi, gerekse duygusal yönüyle, ilklerindeki işlemiş bir çileli kadını canlandırıyor Altan Karındaş...

Bütün mevsim boyunca İstanbul gazetelerinden övgülerini okuduğumuz Anastasia'nın, ne ya lan söyleyeyim, bunca perçinli birlik içinde, aktör ve aktrisleri nin en büyüğünden en küçüğüne dek bunca kavramlı ve yoğun bir anlayışla sahneye çıkarılabilirliğini yine de düşünmüyordum. Oyunun üstün başarısında, bu perçinlenmiş güç ve sanat birliğinin ve özellikle Abdurrahman Palay'ın reji anlayışının da büyük etkisi olduğu kanısındayım.

Marcelle Maurette, hiç kuşkusuz, tüm dünyayı yakından ilgilendirecek, duygusal yönü bol bir kanlı olayı işletmekte usta hık göstermiş. Sahneye sağlam bir yapı ile uygulanmış ve iyi bir Türkçe ile dilimize çevrilmiş. Yeterince görkemli dekorlar ve kostümler içinde sunulmuyor ama, çağının havasını yansıtmaktadırlar da geri kalmıyor. Fakat, bana öyle geliyor ki, bu ekiple bu oyun yalnız gök altındaki bir arenada da oynansa, gerçekçiliğinden, etkenliğinden bir şey yitirmez.

Hiç çekinmeden, Altan Karındaş'ı yılın aktrisi olarak seçer, öntünde şapka çıkarırdım. Ve bu beğenimi bütün ekip-ten esirgemeyecek kadar, Arana-cılara iyi not verdiğini belirt-

mek isterim. Çünkü, en küçük bir sürme ve tökezleme ile, her Anastasia'nın varlığında her an pürtilişip melodrama kayacak, öahkahaları da, gözyaşları da seyirciye batacak tamera- manda olan ve kalplara dar gelen bir konuyu, tek başına Altan Karındaş ta kurtaramazdı. Ancak, tüm ekip dozunu bulduğu içindir ki, Altan imrenilecek bir sanat yüceliğine erişebiliyor. Cenk Güner Dr. Serenski'de, Yil dız Alpar Çafıçe'de, o göz ka- mastrıcı doğallıktaki oyunlarını sunabiliyorlar.

Abdurrahman Palay'ın Bunin'i, Aydan Erkmn'in Varya'sı, Mete Insel'in Petrovin'i, kabarmı ha rta niteliğindeki doğal görünüş- lerini haçana alkışlatıyorlar. Sahnedekilerden her birinin yaşını aşan yazarlığım boyunca,

hiç bir tiyatrodan oturmadığım, görüş ve duyuş açıları kötü bir yerden görmeme karşın, yerimin tedirginliğini bile unutacak kadar akışına ve insancıl basınca kapıldığım Anastasia'yı, daha iyi koşullar altında bir kaç kez görme isteğimdeyim.

On yılı aşkın süredenberi sah- nede göremediğim Altan Karındaş'ın Anastasia olarak, ilk per- denin sonundaki aşırı gerilimli kahkahası ve hıkrığı, o derin sessizliğinin anlamlı tutumu, görkemli «muhteşem» giysiler içindeki çekici güzelliği, sesinin etken rengi doğal davranışları, bir aktrise her yerde ün sağla- yacak niteliktedir.

Arena tiyatrosu, başkentin yo- ğun sanat yaşamında yalnız kal- marmış olmakla üvünebilir. Can- dan kutiam.

